

Týždeň Daga Daniša: Prezidentka pri Sputniku ukazuje značnú nadprácu

- CZ24 News | 17. dubna 2021

1. Boj o Sputnik

Pri vakcínach sme dlho počúvali, že by sme sa pri nich mali riadiť vedcami a lekármi. Nie politikou. To sedí. Až na jednu výnimku: Sputnik V. Pri ruskej vakcíne sa to zrazu zvrhlo na politickú – a geopolitickú – vojnu. A nielen vo vláde, kde na seba narážajú škaredo premotivovaný Matovič a „transatlantický“ Korčok.

Zašlo to až tak ďaleko, že do boja proti jednej z vakcín sa podozrivo aktívne (miestami až hyperaktívne) vkladá prezidentka Čaputová. Čo je pri hlave štátu, jemne povedané, nezvyčajné. Pri všetkej úcte k prezidentke, intenzívne skúmanie a komentovanie zmlúv, spovedanie ministrov a úradníkov či posudzovanie dokumentov k jednej z vakcín by nemala byť jej priorita.

Ak by ukazovala podobné nároky a opatrnosť pri všetkých vakcínach, bolo by to v poriadku. Pri prezidentke však pozorujeme dojemnú starostlivosť a vážne obavy len pri tej ruskej.

To môže vyvolávať otázky, prečo to robí a o čo jej vlastne ide.

Argument, že v samotnej vláde je v tejto veci spor a že Sputnik má na rozdiel od iných vakcín problémy s povoleniami, je pôsobivý. Lenže – došlo tu k zámene príčin s následkami. Ruskú vakcínu predsa akceptuje prevažná väčšina medzinárodnej vedeckej komunity. Kontrolné úrady viacerých krajín (aj európskych) ju bez problémov schválili. Má porovnateľné parametre a pomer rizík/prínosu ako iné očkovacie látky. Ak na Slovensku naráža na bariéry, tak na tie úradné a hlavne politické.

A o tie sa výdatnou mierou stará nielen časť vlády (Za ľudí, SaS), ale aj prezidentka.

Stačí si zhrnúť jej intervencie. Keď ministerstvo ešte za Krajčího zariadilo nákup ruských vakcín, viedlo to ku koalíčnej kríze, k ostrej výzve prezidentky na demisiu premiéra a k pádu vlády. Neskôr si prezidentka kvôli Sputniku predvolala šéfkou Štátneho ústavu na kontrolu liečiv. A nakoniec aj ministra zdravotníctva, aby jej ukázal zmluvu a dokumenty.

Vo štvrtok prezidentka vstúpila do ďalšej zrážky s ministrom Matovičom, ktorý presadzuje rozšírenie dostupných vakcín aj o Sputnik V. A vyzvala, aby sa zmluva na nákup ruskej vakcíny a korešpondencia ministerstva s dodávateľom zverejnili.

Výborne. Správny prístup. Hoci je škoda, že len pri jednej z vakcín. Lebo pri výrobcach ako Pfizer či AstraZeneca sme si nevšimli, že by Prezidentský palác naliehal na kontroly a zverejnenie zmluvnej dokumentácie.

A pritom by nás mohla a mala zaujímať. Obozretní a informovaní by sme predsa nemali byť iba pri ruskej vakcíne, ale pri akejkoľvek, ktorá sa má použiť na hromadné očkovanie. Zaujímať by nás malo hlavne to, prečo dodávatelia vakcín nie sú ochotní niesť zodpovednosť za svoje výrobky – a prečo náklady za prípadné škody musí znášať slovenská vláda.

Dnes už vieme, že je to tým, že nové, geneticky modifikované očkovacie látky boli testované len v zrýchlennom (nedostatočnom) režime. Netušíme, aké nepriame účinky sa pri nich môžu prejavovať o dva – tri roky. A schválené neboli na riadne použitie, ale len mimoriadne. Podmienečné. Preto podľa zmlúv náklady za možné žaloby nenesie výrobca, ale objednávatel vakcín (vláda).

Jednoducho: pri každej vakcíne by sa malo vyžadovať maximum informácií. Ide predsa o verejný záujem.

Ak sa to nedeje, resp. ak sa to deje len pri jednej vakcíne, lebo je pre niekoho politicky (nie vedecky) problémová, potom sa posúvame z terénu medicíny, ktorá by mala byť neutrálna a otvorená, do terénu politického boja, geopolitiky a sfér vplyvu. Vplyvu na naše zdravie, na našu imunitu či na zmes látok, ktoré nám majú kolovať v krvi...

A to je zrejme cesta, po ktorej pri ochrane zdravia, vedení politickými „autoritami“, nechceme kráčať.

2. Otvárame. S podmienkou

Dobrou správou týždňa sú plány na otváranie obchodov a uvoľňovanie pandemického režimu. Konečne. Ústup epidémie, ktorý sa od apríla očakáva v celej Európe, by mal byť spojený s návratom do normálneho, slobodnejšieho života. A k druhej šanci pre tých, ktorí boli obetovaní (malí podnikatelia).

Dobrý dojem z týchto trendov trochu kazia tvrdé podmienky. Stále budú povinné pravidelné testy. Hoci veľká časť vedcov aj lekárov v nich už nevidí veľký prínos. Pravidlá by sa mali zmeniť. Vo väčšine európskych krajín by bolo nepredstaviteľné plošné testovanie, ktoré by sa opakované vyžadovalo tretí mesiac.

Za toto si však môžeme sami. V Holandsku, Rakúsku či v susednom Česku musia vlády veľmi opatrne a len dočasne dávkovať obmedzenia. Aby nenarazili na odpor spoločnosti, ktorá je citlivá na svoje práva a slobody. Na Slovensku sme naučení skloniť hlavy a poslúchať. Začalo sa to dvoma kolami vynúteného testovania. A skončilo sa to tým, že ľudia si musia zháňať testy každý týždeň niekoľko mesiacov po sebe. A rúška či respirátory si nesmú zložiť ani vonku na prechádzke.

Našťastie, absurdita s nosením rúška v exteriéri sa od budúceho týždňa ruší. Nie po tlaku verejnosti. Z rozhodnutia vrchnosti.

3. Zelená pre drogy

Dekriminalizácia drog tu bola už začiatkom roka 2018. Ministerka Žitňanská pripravila revolučnú novelu, ktorá mala dekriminlizovať spotrebu všetkých drog. Aj tých najtvrdších. S novelou jej pomáhala právnička Irena Bihariová (dnes predsedníčka Progresívneho Slovenska). Neprešlo to. Proti bola nielen Dankova SNS, ale aj veľká časť Smeru.

Dnes je táto téma späť.

V Spojených štátoch, v Kanade a v Európe progresívcí spustili rozsiahle kampane za dekriminlizáciu drog. Na Slovensku sa tejto domácej úlohy chytili progresívne médiá a politické figúry typu Nicholsonová. Médiá sú plné srdcervúcich príbehov o mladíkoch, ktorí vyskúšali mäkké drogy a hrozí im vysoký trest. Na vlnu už vyliezli dokonca aj liberálni poslanci OĽaNO.

Pri týchto pokusoch o verejnú diskusiu treba hneď na začiatku upozorniť na jednu podstatnú vec. „Argumenty“ médií, zabalené do formy dojímavých príbehov, sú falošné. Nikomu, kto vyskúšal marihuanu, nehrozí vysoký trest v base. Policajná a justičná prax je pomerne benevolentná. Koho chytili s mäkkou drogou pre vlastnú spotrebu, je spravidla potrestaný len podmienene. Špecifickú kategóriu tvoria tí, ktorí mali pri sebe väčšie množstvá drog a opakovane. Ide väčšinou o malých dílerov. A áno, takým hrozia vyššie tresty natvrdo. A tak by to malo byť. Kto opakovane, aj po treste v podmienke, obchoduje s drogami (a drogovými závislosťami ľudí), ten by mal byť potrestaný. Nie?

Pri debatách o dekriminlizácii mäkkých drog si treba zodpovedať jednu celkom základnú otázku. Chceme, aby sa spotreba drog zvyšovala? Alebo to nechceme?

Skúsenosti z iných krajín totiž hovoria, dekriminlizácia držania drog nutne vedie k nárastu ich spotreby. A pod to by sa chcel zrejme verejne podpísať málokto.

Debata o znižovaní trestných sadzieb je legitímna a prospešná. Debata o dekriminlizácii – teda o zelenej pre spotrebu drog – určite nie. Aspoň ak nechceme, aby sa to so spotrebou drog zvrhlo.

Slovensko patrí medzi krajiny, kde má časť spoločnosti problémy s viacerými „tradičnými drogami“ (hlavne s alkoholom). Rozširovať okruh tolerovaných drog o ďalšie by asi nebolo veľmi prínosné.

4. Spokojný Robert F.

Prehľad zakončíme príbehom Roberta Fica, ktorý mal byť na druhý pokus obvinený ako extrémista za svoje video o Mazurekovi (dva roky staré).

Vyšetrovateľ spolu s prokurátorom Honzom obnovili stíhanie Fica, ktoré zastavil prokurátor Kováčik. Mal to byť test pre nové vedenie Špeciálnej prokuratúry, konkrétne pre Daniela Lipšica. A dopadol podľa očakávaní. Aj Lipšic stíhanie zrušil. Pretože bolo postavené na hlavu.

Stíhanie extrémizmu je vždy citlivé, pretože naráža na slobodu slova. Tá by mala byť obmedzovaná len výnimočne a v nutných prípadoch.

Pri neonacistoch spravidla pred ochranou slobody prevážia obavy pred šírením nenávisti (a rozkladom verejného poriadku). Stíhanie a trest sú v takom prípade pochopiteľné.

Problém nastáva vtedy, ak sa záber „lovcov extrémistov“ pozvoľna rozširuje. Napríklad na Fica,

ktorému môžeme vyčítať veľa, no určite ho nemôžeme pečiatkovať ako fašistu či extrémistu. Fico vo svojom videu nebol nenávisťný ani agresívny. Len sa zastal Mazureka a kritizoval justičný aktivizmus.

Polícia pôvodne (minulý rok) Fica neobvinila. Prípado uzavrela s tým, že nešlo o trestný čin. O zvrat sa postaral až známy prokurátor Tomáš Honz. Nariadil pokračovať v stíhaní Fica. Zastavené bolo až po zásahu špeciálneho prokurátora Kováčika.

Po výmene vyšetrovateľa prišlo opäť obvinenie Fica. A opäť zle vyhodnotené (stíhanie po Kováčikovi zastavil aj Lipšic).

Vyšetrovateľ a prokurátor Honz tým vlastne potvrdili presne to, čo Fico vo videu kritizoval – existenciu justičného aktivizmu, ktorý sa neriadi princípmi spravodlivosti, ale progresívnou mediálnou módou.

Fico vlastne môže byť – aj vďaka nadpráci prokurátora Honza – dvojnásobne spokojný. Zahral si úlohu stíhaného hrdinu. A ani ho to veľmi nebolelo.

Zdroj: <https://www.postoj.sk/>